

LIETUVIS BRAZILIJOJ

2
METAI.

Leidžia
Spaudos b-vė «ŠVIESA»

SÃO PAULO, Vytauto Didžiojo 1930 m. Spalių 4-9 d.

Red. St. Puišys.

NR.
40 (91)

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764. SÃO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua D-r Ricardo Gonçalves, 6.

Spalių devinta diena sueina dešimts metų, kai lenkai smurto keliu pagrobė mūsų Vilnių.

SPALIŲ DEVINTA DIENA YRA LIŪDESIO DIENA. Tad tą dieną susikaupkim ir pasiryžkim aktyviau veikti, kad Gedimino kalne vėl plevėsuotų mūsų trispalvė vėliava!

Siekiant Vilniaus.

Dešimtieji metai slenka, kai lietuvių tauta susilaukė didžiausio džiaugsmo: Vilnius — senoji Lietuvos sostinė tapo naujai atgimusios Tėvynės sostine... Gedimino kalne vėl plevėsavo trispalvė Lietuvos vėliava... gatvėse skambėjo narsios kariuomenės daina... džiaugsmingai dirbo vos atsikriaušusių ministrų tarnautojai...

Dešimtieji metai slenka, kai Lenkija, judožišku pabučiavimu operuodama, pasaulini begėdiškai meluodama, laužydama tarptautinio pobūdžio aktus su Lietuva pasirašytus, įsmeigė Lietuvai pašonėn mirtinos intencijos peilį, išplėsdama lietuvių tautos širdį, protėvių įkurtą sostinę Vilnių!...

Dešimtieji metai slenka, kai didžioji Santarvė su savo augintine Tautų Sąjunga, nedovanotą politinę «klaidą» darydama, peikimai akis dumdama lietuvių tautai, įvykdė nenkos politinės doros aktą: 1920 metų Lapkričio 27 dieną užstojo Lietuvos kariuomenei kelią į Vilnių ir tuo pačiu sankcionavo Lenkijos karinio štabo ir Vyriausybės oficialiai paskelbtą «sukilėlio — revoliucionieriaus», grobionės, vagiliaus gen. zeligovskio plėšrų, žygį įvykusį spalio 9 d...

Dešimtieji metai slenka, kai lietuvių tautai rūšiai apsiniaukė vos tik prasiblaiviusi padangė... kai neapsakomai suskauto jai širdis, kai visuose Lietuvos užkampiuose prarasto Vilniaus dejonės aidai, kai skausmingai sukąstos lietuvių lūpos prakeikimą siunčia tiesos mindžiotojams! Dešimtieji metai slenka, kai lietuvis tužiniai pagirdytas ūgdo krūtinėje keršto ir pagiežos jausmą tautų «draugingumo» ir «tiesos» skelbėjams.

Dešimtieji metai slenka, kai moraliniai suabagėjusi Lenkija «valdo» Lietuvos sostinę Vilnių su trečdaliu teritorijos, arba, tikriau sakant, čiaulpa lietuvių kūno ir sielos gyvuosius syvus.

Liūdnos suaktuvės... Dar liūdnesni reiškiniai ir faktai, kad Europos «didieji», tiesos gynimo ir kitų tolerancijų skraiste prisidengę, migdo lietuvių tautinę sąmonę, apgaudinėja teisėtus Lietuvos lūkuriaivimus. Ir tai dedas tautų apsisprendimo, valstybių solidarumo ir taikiu būdu politinės lygsvaros reguliavimo amžiuje!...

Mūsų dauguma šėsame linkę manyti, kad vis tik susipras lenkai, susipras Europos «didieji» ir mes taikiu keliu atgausime Vilnių. Kad tai taip būtų. Ko, ko, bet taikaus tiesos įgyvendinimo labiausiai trokštame.

Vienok dešimties metų patirimo praktika, skaudūs faktai bevausių konferencijų «verėia mus didžiai nusivilius pasakyti: dėja, tie troškimai — tai skaudi ironija, tai tuščios iliuzijos!...

Romantiškojo Lenkijos imperializmo riteriai, rendamiesi devyžu «od morža do morža», lygiai kaip didieji

Europos politinės lygsvaros normuotojai (Santarvė ir Tautų Sąjungos vadovai), senai apsižiūrėjo, senai suprato (pirmaieji visai sąmoningai), kokią nedovanotą klaidą, kokią kruviną skriaudą padarė lietuvių tautai, veidmainingai užstodami Lietuvos Valstybei kelią atsistoti prie tikrųjų savo sienų, apsigyventi savo šalies centre — Vilniuje.

Ir ši klaida tiek smarkiai jiems bado akis, tiek skaudžiai beldžia į jų sąžinę pamintoji tiesa, kad nė viens iš jų nedrįsta prisipažinti klaidos autoriumi ir viešai ją atitaisyti taikiu keliu.

Jeigu šiandien paklausti Lenkijos, kokią naudą ji sutalpė per perėjus metus iš Lietuvos skriaudų, ar politinę, ar materialinę, tikiu, kad doras ir atviras Lenkijos sūnus, politikas ar ekonomistas, atsakys visai neabejodamas: nuostolius ir tik nuostolius visų rūšių iš tokio akto Lenkija susilaukė! Manyta buvo daug užgrobiani Vilnių: išsiderėti feiminkavimą į Klaipėdą... priversti Lietuvą prie neperskiriamos Unijos... o tikriausiai... tai pasiglemžti Lietuvą visiškai ir tuo būdu padidinti lenkiškos «karalijos» žemėlapi!...

Bet čia lenkų «riterių» apsiriktą, apsiriktą ne taktikoje, ne apskaityme kariškų pajėgų, bet tame, kad Lietuva taipgi kartu su Lenkija atsipalaidavusi svetimo jungo, turi teisės gyventi nepriklausomai, kad ir lietuvis jau susipratus ir tvirtas dvasia ir vertas nepriklausomybės tautos narys, ir nė kiek tuo atvėju nemenkesnis, negu lenkas. Ir taip Lenkija Lietuvos atžvilgiu vaduojasi ne sveiku protu, ne pačios Lenkijos gerove, garbe, bet romantiško imperializmo užsispyrimu, užgaata ambicija. Šia kryptimi nueita per toli, o dabar ir sunku ir gėda atgal begrižti, belyginant Lietuvai padarytą skriaudą. Ir maždaug tokią pat opinią lenkai stengiasi įdalyti ir Europos galiūnų pakausiuose.

Pasirinkta, taip sakant, vienintelė šiuo klausimu išeitis: bandyti ligi galo lietuvių tautos ir valstybės patvarumas. Visos klaidos ir skriaudos taisytinios. Taip ir šios politinės padarytos Lietuvai irgi taisytinios. Istorija panašias klaidas ir skriaudas nedovanoja. Vienok istorija nežino faktų, kad panašios, kai Lietuvai padarytos, skriaudos ir politinės klaidos, prie susidarusių apyptovų, būtų buvę atitaisytos taikiu būdu.

Nors kažin kaip smerktumem kanrus, nors kažin kaip trokštumem taikos, vienok Lietuvai belieka tik šie du keliai į Vilnių: pirmas, tai politinės komplikacijos, kurios be jėgos nurodys mums kelią į Vilnių ir antras, laukti valandos, kada kardu teks atstatyti savo teises. Prie to privės patsai gyvenimas, be jokios ypatingos pašalinės intervencijos.

Turint visa tai galvoj, nusikraūius bet kurių iliuzijų, lietuvių tautai siekiant Vilniaus, belieka būti pasiruošusi gerai varuoti ginkla. ūgdyti nesugriaunamą tarpusavio vienybę.

(Tąsa antram pusl.)

Spaliu 9 d. paminėjimas.

Spalių 9 dieną sukanka lygiai 10 metų, kai Lietuva neteko savo sostinės Vilniaus, kai lenkai smurto keliu sulaužydami Suvalkų sutartį jį pagrobė ir pasisavino.

Šiam liūdnam aktui paminėti São Paulo šv. Cecelijos choro iniciatyva Š. M. SPALIŲ M. 12 D. 12½ VAL. salėje prie šv. Antano bažnyčios rengiama bendra lietuvių sveiga, kurioje bus prakalba, paskaita ir choras išpildys keletą tautiškų bei gedulingų dainų.

Ši diena yra mūsų tautos liūdėsio, gėdulos ir pasiryžimo diena, todėl visi lietuviai yra kviečiami atvykti, kad nors tą dieną bendrai visiems susikaupiti bendru skausmu.

Įėjimas į salę visiems veltui.

LIETUVOS ŽINIOS

Lietuvių teatro draugija.

Rygoj įsisteigė lietuvių teatro draugija. Draugijos tikslas jungti visus lietuvius, kurie domisi lietuvių teatro Latvijoje organizacija, darbu ir išsiplėtimu.

Lietuviška opera.

Muzikas Tallat - Kelpša parašė lietuvišką operą, kuriai siužetas paimtas iš Lietuvos istorijos Mindaugo laiku.

Plečkaitininkas šoko iš penkto aukšto.

Rygoj, iš politinės policijos būstinės penkto aukšto tardymo metu iššoko šoko komunistų organizacijos narys Mikas Bajorinas. Jis sunkiai susižeidė ir buvo nugabentas į ligoninę. Per tolimesnį tardymą paaiškėjo, kad Bajorinas yra Tauragės sukilimo dalyvis, pabėgęs į Latviją. Jis šoko iš penkto aukšto tikslu nusižudyti.

Griauna Gedimino bokštą.

Kaip praneša «Vilniaus Rytosius», galutinai paaiškėjo, kad Gedimino pilies bokšto viršūnėje jau nuimta medinio stogo dalis. Spėjama, kad neužilgo bus nugriautas ir visas bokštas, ir pilis bus atnaujinta pagal lenkų projektą.

Išrinkta universiteto vadovybė

Rugsėjo 1 d. Vytauto Didžiojo universitete įvyko universiteto tarybos posėdis, kuriame išrinkta universiteto vadovybė, ta pati, kuri buvo ir pernai: rektorium prof. V. Čepinskis, prorektorium prof. B. Česnys, sekretorium prof. Raudonikis.

Dar apie pulk. Rusteiką.

Vyriausio Tribunolo valstybės gynėjas p. Kalvaitis, pareiškė laikraščiu atstovams, kad pasikesintojai Pupaleigis ir Vaitkevičius pavogė iš pulk. Rusteikos 2.000 litų su svarbiais dokumentais. Pasikesinimą surengusi «Gedimino Vilko» organizacija.

Sąryšų su pasikesinimu suimta 20 asmenų, kurių kaltė šioje byloje yra jau tikrai įrodyta. Į sąmokslą įmaišy-

ta šaulių, studentų, karininkų. Svarbesnieji yra aviacijos kap. Mačiuika, kap. Gineitis, buv. Voldemaro adjutantas kap. Virbickas, inž. Steikūnas ir kiti. Spėjama, kad šioje byloje bus kalbinamas ir Voldemaras.

Bylos tardymas vedamas ir tuoj bus paruoštas teismui.

Pertvarkys Teologijos Filosofijos Fakultetą.

Švietimo ministeris inž. Šakenis pareiškė «L. Ž.» atstovui, kad Užsienių Reikalų ministerija veda derybas su Vatikanu dėl Teologijos — Filosofijos Fakulteto pertvarkymo ir tikimasi susitarti.

Bolševikai plukdys mišką per Klaipėdą.

Bolševikų Rusijos atstovai veda derybas su Klaipėdos pramonininkais dėl rusų miško pervežimo per Lietuvą ir Klaipėdos uostą. Tuo reikalu taria masi ir Kaune. Tikimasi pasiekti gerų rezultatų.

Atleido 3 profesorius.

Tvarkant universitetą naujuoju statutu, atleido prof. J. Yčą (jo vieton mano kviesti rusų Lappo-Danilevskį), prof. Vac. Biržišką ir docentą J. Augustaitį.

Statys naujus universiteto rūmus.

Kadangi dabartiniai mūsų universiteto rūmai yra netinkami, todėl universiteto senatas patvirtino naujų rūmų planą. Jie bus statomi prieš Generalinį Štabą, Gedimino g-vėj.

Tarp bolševikų ir Lietuvos galįs kilti konfliktas?

Bolševikų Rusijos oficialūs asmenys laikraštiniams yra pareiškę, kad dėl kilusių Prekybos ir Pramonės Rūmuose kalbų, nukreiptų prieš bolševikų prekių importą Lietuvon, bolševikai reaguosią ir galįs dėlto kilti konfliktas tarp Lietuvos vyriausybės ir bolševikų Rusijos.

(Taša iš pirmo pusl.)

Gal tūkstančius kartų Lenkija skelbė prieš Lietuvą visokių insinuacijų. Tai jos įprasti kovos metodai. Kaip gi kitaip besipriešinsi teisybei? Kiek kartų jinais įtikinėjo Santarvę ir Tautų Sąjungą visai nėsant Lietuvos, arba negalint jai kaip valstybei egzistuoti... Drįsta net tokių nesąmonių pasakyti, kad lietuvių tautoj net nebėsa nepriklausomybės idėjos. Kad tik būrys karštuolių kelią tą idėją!.. Ir taip lenkai skelbė po to, kai visa Lietuva, kai skrudėlynas, krutėjo begindama savo nepriklausomybę, kai gerai organizuota Lietuvos kariuomenė smogė mirtiną smūgį didžiosios Lenkijos divizionams ties Širvintais, Giedraičiais... Koks naimamas!..

Šiandien jau kitos sąlygos. Lietuvos egzistencija yra neginėjamas faktas. Šis faktas, tai mūsų tautos ir jos vadų didi darbas, tai mūsų didžio pasišventimo vaisius. Šiandien Lenkijos insinuacijoms beveik niekas netiki.

Vienok buvo gyvenime atsitikimų, kai Santarvės atstovai klausė mūsų, kurių būtent teisių Lietuva turinti į Vilnių?!

Į tai tenka atsakyti gyvais gyvenimo faktais, kurie yra gan svarbūs jau šių laikų argumentai.

Težino politinės Europos lygsvaros normuotojai, kad 1920 metais Lietuvos kariuomenės būriai žygiuodami į Vilnių, ištolo pamatę baltuojančius Vilniaus bokštus ir rūmus, visi kai vienas karys vilgė džiaugsmo ašaromis savo skruostus. Tos ašaros, tai tautos širdies jausmas, tai gyvas liūdytojas lietuvių teisių į Vilnių!..

Ką gi pergyveno žengdama į Vilnių Lenkijos kariuomenė? Kas matė tą džiaugsmo spindulėlį iš gilumos širdies paeinantį bent vieno Lenkijos kario veide? Ne, to nieks nematė! Lenkijos kariuomenė, Želigovalio vedama žengė į Vilnių pilna keršto, demonišku pergalingumu išdidumu šypsodama. Lenkijos kariuomenė žengė į Vilniaus kraštą kai barzdoto Atillos gūnai tikslu gerai pagyventi, pasipūsti iš nekaltų gyventojų, tikslu pabausti nepaklusnius «litvinus».

Lenkijos kariuomenės elgėsys, jos valdininkų šeimininkavimas Vilniuj iki šiai dienai, yra geriausiai liūdytoju, kiek svetima yra Vilnia Lenkijai. Aiškiai liūdią, kad lenkai yra tik nuožmūs nugalėtojai, svetimiatai jūnai. O, kad tai visa tai žinotų Europos didieji ir mokėtų teisingai įvertinti!..

Sunkius gyvename laikus, neteikę Vilniaus. Bet gal dar sunkesnių susilauktumėm, jeigu užsimirštume Vilniaus praradimą, jeigu paliautumėm del jo atgavimo kovoję!..

Daugelis mūsų tautiečių, svetur gyvenančių, išties užsimiršta Tėvyne, o juo labiau užsimiršta Vilnių. Galia jų!..

Jie nesupranta net tų savo brolių, kurie ir svečioj šaly būdami rauda dėl savo Tėvynės skausmų, jaučia kartu su visa tauta Vilniaus netekimo skriaudą. Ir progai atsitikus ar tai gyvu žodžiu, ar raštu dalinasi tais skausmais, tais jausmais, kurie privalomi geram tėvynės sūniui.

Bet lietuvių tautai nėra ko nusiiminti. Turime šimtus tūkstančių pasišventusių širdžių, kurios nuolatos plaka bendrai Tėvynės gerovei, Vilniaus atgavimui.

Jau dešimtis metų, kai lietuvių tauta kovoja be paliovos Vilniaus atgavimo kryptimi. Tuo klausimu ypatingai veikia Šaulių Sąjunga ir Vilniui Vaduoti Sąjunga, bet dešimtis metų darbas be galutinų rezultatų! Bet ar turime nusiminti? Ar turime atrodyti nuvargusia? Anaipol! Šimts metų dirbę šiandien privalome pasiryžti šimteriopai tą darbą išvytyti! Darbas privalo dar ryškiau pasireikšti. Pasireikšti ta prasme, kad tą darbą nešų ir justų visa tauta, visi lietuviai, kur tik gyventų. Turėtų pasireikšti ta prasme, kad kiekvienas svetimtautis patekęs Lietuvon, ar lietuvių kolonijon, aiškiai manytų ir justų mūsų skausmą ir pasiryžimą dėl Vilniaus.

Tam darbui privalėtų būti įsteigtas specialus fondas. Jo pagrindas būtų kasmetiniai valdžios asignavimai, o juo didinimui ir papildymui, sulig išga-

PASAULINĖS ŽINIOS

Ir Kuboj neramu.

Telegrafo pranešimu, Spalių 2 d. Kubos prezidentas Machado paskelbė Havanos provincijoje karo stovį. Toje provincijoje prasidėjęs organizotas judėjimas prieš dabartinę krašto vyriausybę. Be to duotas griežtas įsakymas politinei policijai stropiai sekti opozicinių partijų veikimą.

Bolševikai nusileidžia.

Spalių 2 d. Londone Sovietų komisaras pradėjo vesti derybas su anglų vyriausybe dėl santykių atnaujinimo. Pasak «Havas» agentūros, bolševikai jau sutinka pripažinti senas skolas anglams, tik nenori gražinti konfiskuotus turtus iš anglų piliečių, kurie prieš karą gyveno Rusijoje ir kurie dėl karo turėjo tą kraštą apleisti. Anglija pretenduoja prie šešių milijardų dolerių.

Baigiasi pilietinis karas Kinijoje.

Telegrafas praneša, kad spalių 2 d. sukilėlių vadas pasidavė geruolu Pekino vyriausybei tikslu įvesti visame krašte ramumą ir taiką ir mano išvykti į Europą pasilsėti.

Tokiu būdu pilietinis karas pasibaigs, tik klausimas, ar neatsiras kitas vadas, kuris nepanorės tapti valdovu?

Reikalauja sustabdyti importą.

Spalių 2 d. susirinkę Monchester mieste visų Anglijos pramonės įmonių atstovai nutarė reikalauti iš vyriausybės sustabdyti kuriam laikui importą. Savo nutarime pažymi, kad Anglijos piliečiai gali pilnai apsieiti su savo prekėmis. Tuo būdu manoma likviduoti bedarbės klausimą, nes nesant importui padidės savų prekių suvartojimas, o tuo pačiu turės padidėti ir jų gamyba.

Prezidentas lanko kraštą.

Š. Amerikos prezidentas Hoover spalių 2 d. išvyko į provinciją aplankyti atskirų valstijų didesnius miestus, kur žada pasakyti prakalbas tarp tautiniais klausimais.

Iš tauta apsidėtų nuolatiniu mokėsiu.

Fondas aptarnautų: visą kultūros, švietimo darbą Vilniaus krašte, leistų specialę literatūrą, plakatus, parengiamą užsienio opinijos mums pageidaujamam pusėn per spaudą, pagaliau aptarnautų visi konsperatyvų darbą.

Fondas privalėtų išleisti specialus gėdulos ženklus, kuriuos nešiotų visa tauta nustatytą laiką. Bent du kartu į metus privalėtų būti įvesta Vilniaus gėdėjimo ir pasiryžimo šventė, kur specialėse eisenose tauta grūdintų savo pasiryžimą.

Taip dirbant mes tikrai parodysim pasauliui, kad esame tauta verta nepriklausomybės ir mūsų sostinės Vilniaus. Parodysim visu jautrumu, kiek didelė lietuvių tautai padaryta skriauda ir kiek brangus yra Lietuvai Vilnius. Ir mes patys pajusime pasiryžimo galę ir mūsų moralės pajėgos galybę, o podraug greičiau susilauksime ir pačios atsitęsimo valandos, gal taikiu būdu.

Lietuvių tautos pasiryžimas neturi būti pusiau oficialus, kaip lig šiol. Jis privalo būti masinis, gerai organizuota tautos skundas, masinis tautos protestas, masinė tautos kova prieš skaudžią neteisybę.

Tokiose apylostose jeigu politinės aplinkybės, ar patsai gyvenimas priverstų lietuvių tautą daryti sprendžiamąjį žygį net su kardu rankose, — tamsai karas būtų mums šimta kartų lengvesnis ir šimta kartų skaudesnis jo smūgis teisybę pamynusiam mūsų priešui.

Siekiant Vilniaus lietuvių tautos tarpe negali būti kompromisų, negali būti klasinių ir partinių nusistatymų. Anaipol! Masinė vienybė, pasiryžimas ir ištvermė iki galo.

J. R.

Atkasa Sodomas ir Gomoros miestus.

Palestinoj ties Jordano upės žiotimis į Negyvąją jūrą kasinėjimai buvo pradėti 1929 metais jėzuitų vienuolių. Ir štai dabar dviejose vietose, per pusę kilo metro atstumo, rasta Sodomas ir Gomoros liekanų. Kad tai Sodomas ir Gomoros būta, liūdią atkasti sudegusių namų griuvėsiai, žmonių griaučiai ir ypač pelenų sluoksnis, kuris rodo, kad miestai kadaise yra sudegę. Namų statybos stilius leidžia spėti, kad miestai būsią buvę pastatyti 3000 metais prieš Kristaus gimimą ir kad, gal būt, po tūkstanties yra sudegę. Iškasenos padėtos Romoje, popiežiaus šv. Rašto institute, kurio sumanymu ir kasinėjimai buvo pradėti.

Tabako rūkytojai išlaiko kariuomenę.

Jungtinėse Valstybėse išskaičiuota, kad pelnas nuo tabako mokesnio padengia visos Amerikos išlaidas kariuomenei. 1929 m. išlaidos kariuomenei siekė 412 milijonų dolerių, o pelnas nuo tabako mokesčio 434 milijonai dol. Taigi pasirodo, kad rūkytojai gali išlaikyti kariuomenę.

Ūkininkai neduoda grūdų.

Maskvos laikraščiai reiškia baimės, kad valdžios organai negalės aprūpinti visuomenės javais, kadangi ūkininkai atsisako parduoti javus Sovietų valdžios organams. Jie arba juos slepia, arba parduoda per šalį slapta. Pirmoj rugpjūčio pusėj grūdų supirkinėjimas iš ūkininkų ėjo taip silpnai, kad teįvykdyta tik 23% nustatyto plano. Didžiausias ūkininkų pasipriešinimas sutinkamas pavolgiais prie Juodosios jūros ir Vidurinėj Azijoje.

10.000.000 dolerių labdarybei.

New Yorkas. Turtingo amerikiečio John Kennedy našlė kuri neseniai mirė, paliko 10.000.000 labdarys tės ir švietimo darbams. Iš tos sumos 10.000 dolerių paskirta valdėnų įstaiagai Italijoje.

«Mažai» uždirbo.

«Havas» iš 27. IX pranešimu, Š. Amerikoje automobilių General Motors, Chrysler, Hudson, Nash, Packard ir Studebaker fabrikai per šių metų pirmą pusmetį turėjo gryno pelno «tik» 43 milijonus dolerių. Pereitais metais per tą patį laikotarpį uždirbo 108 milijonus.

Atsistatydino Equador prezidentas.

Telegrafas praneša, kad Ekvatoriaus valstybės prezidentas Isidro Ayora rugsėjo 29 d. atsistatydino. Priežastis — sunki ekonominė krašto padėtis. Savo pareigas prezidentas pavedė eiti krašto apsaugos ministeriui. Manoma, kad ir ten valdžia pereis į kariškių rankas.

KOMUNISTAI NENURIMSTA.

Telegrafas praneša, kad spalių 3 d. Klevelande (Š. Amerikoje) įvyko didelės komunistų demonstracijos, kuriose dalyvavo virš 8.000 žmonių. Jų obalsis buvo: „Šalin prezidentas Hooveris“ Policija demonstracijų vadus suėmė.

UŽPUOLIMAS ANT BRIANDŲ.

Spalių 2 d. 1 val. nakt. sugrįžus Prancūzijos užsienio reikalų ministeriui Briandui iš Genevos Tautų S-gos posėdžių į Lyon stotį, koks tai pilietis užpuolė jį, bet tuojau buvo policijos suimtas.

POINCARÉ VĖL GRĮŽ Į VALDŽIA.

Laikraščiai rašo, kad Paryžiuje vedamos derybos su buv. prezidentu Poincaré dėl jo grįžimo į valdžią kaippo ministeris pirmininkas. Spėjama, kad jis sutiksias.

ŽINIŲ ŽINELĖS.

— Anglijos valstybės biudžetas už šių metų pirmą pusmetį suvestas su 81.043.704 svarais sterlingų deficitu.

— Nauja Argentinos vyriausybė uždraudė buvusio prezidento šalininkams politiniai veikt. Vadų dauguma tapo suimta. Taip Spalių 2 d. suimta net 77. Buvusiam prezidentui pasiūlyta apleisti kraštą ir vykti į Europą.

— Spalių mėnesį Taline (Estijoje) įvyksta Pabaltijos valstybių visų metų konferencija. Lietuvos miestus atstovaus Kauno, Šiaulių, Klaipėdos ir Ukmergės burmistrzai.

— «Havas» pranešimu, bolševikų vyriausybė Rusijoje nuo š. m. Sausio 1 d. iki Rugsėjo 1 d. sušaudė 547 asmenis. Vien tik rugpjūčio mėnesį liko sušaudyta 107 žmonės.

— Spalių 2 d. Argentinos valiuta pradėjo kristi. Biržoje kilo panika.

— Lenkų spauda rašo, kad geriausia valdymo forma yra konstitucinė monarchija ir kad monarchu turi teisę būti pan Pilsudski su įpėdinys teisėmis.

— Marijampolės autobusas rugpj. 25 d. vykdamas iš Kauno į Marijampolę, tarp Garliavos ir Skriaudžių, besilenkdamas su kitu autobusu, apvirto. Sunkiai sužeista 15 žmonių, iš kurių viena moteris mirė. Nelaimė įvyko dėl smarkaus važiavimo. Šoferis liko gyvas bet, pabėgęs į mišką, pasikorė. Tur būt pamišo.

— Didžiausias Klaipėdos celiulozos fabrikas užsidarė, esą, dėl celiulozos pramonės krizės. Fabrike dirbo apie 900 darbininkų. Jie visi atleisti.

— Vilniaus krašto lietuviai, esant suvaržytam visokiam veikimui, daug dėmesio kreipia į lietuviškų vakarų ruošimą, ypač sodžiuose. Daugelis kenai suvaidino net operetę «Kaminkrėtis ir Malūnininkas».

— Visoje Europoje yra 19.000.000 bedarbių.

— Pietų Afrikoje, netoli Johanisburgo, darbininkai rado deimanto 14 milijonų litų vertės.

— Rumunijos vyriausybė deda visas pastangas išnaikinti komunizmą Besarabijoje. Paskutinio laiku suimta 100 komunistų.

— Bolševikijoje, Uralo srity, viename koncentracijos logery, nuo dėmėtosios šiltinės mirė 4000 vaikų.

SHARKEY SU CAMPOLO NEKUMŠČIUOSIS.

Pranešama, kad sutartis tarp mūsų Sharkey — Žukausko ir Campolo tapo nutraukta dėl mažo publikos susidomėjimo tomis rungtynėmis. Bet tapo padaryta nauja sutartis, kuria einant mūsų Žukauskas turi rungtis su Striblingu, ir jei jį nugalės, turės rungtis su dabartiniu bokso «čempionu» Schmelingu. Tuomet bus čempionato vardas galutinai išspręstas. Su Striblingu rungtynės įvyks sausio mėnesį.

BOKSAS IŠEINA IŠ MADOS.

Laikraščiai rašo, kad Š. Amerikoje žmonės jau mažai kreipia dėmesio į bokšą, kuris jau jiems nusibodo. Pradėjo daugiau domėtis futbolu, kuris jau Š. Amerikoje eina į madą. Futbolo rungtynėse žmonių daugiau dalyvauja, uegu bokso kumštynėse.

Jei bokšas išnyks, tai ką tuomet veiks boksininkai?

URAGVAJŲ IRGI NERAMU.

Pranešimu iš Montevideo, Uragvajų atskirose kariuomenės dalyse prasidėjo bruzdėjimas prieš vyriausybę. Keleta karininkų suimta. Žmonės diena iš dienos laukia, kada prasidės revoliucija. Montevideo mieste paskelbtas karo stovis.

Napoleonas Norvaiša.

Psichologiski pradai kovojant dėl Vilniaus.

Nėra jau, tenka tikėtis, Lietuvoje nė vieno inteligento, kuris nežinotų, kiek brangus yra Lietuvai Vilnius.

Nor' tūsi taip pat neabejoti, jog visi šiek tiek apsiskaitę ir išsilavinę lietuviai mintinai jau žino visus istorinius, politinius ir ekonominius motyvus, kurių dėliai Vilnius — galva negali likti ilgam atkiristas nuo savo valstybinio bei ūkiško kūno — nuo Lietuvos.

Vilniaus byla, vilniečių lietuvių kančios, Vilnijos atvadavimo reikalingumas — tepaliekia mūsų širdyse. Tai mūsų skaudulys, mūsų skaudžiausias jėi taip galima pavadinti, rėlikvijos.

Čia turiu paaiškinti, kad ne karo ginklą turį galvoje. Mano minimas ginklas visai kitos rūšies. Jis kur kas aštresnis nei kardai bei durtuvai.

Ginklas, kuriam toks kovoj dėl Vilniaus suvaidinti sprendžiamą vaidmenį — tai visuomenės psichologija, visuomenės nusistatymas žūt būt ginčą laimėti, tai visuotinas tautinių bei valstybinių siekimų supratimas, tai nesėkmių užgrūndinta tautos valia.

Amerikos lietuviai ruosiasi Vytauta pagerbti baznytinėmis iskilmėmis.

kuriose dalyvaus ir New Yorko kardinolas.

Jau praėjais 1929 m. Amerikos lietuviai ėmė steigti atskirose jų apgyvendintose kolonijose Vytauto Didžiojo sukaktuvėms minėti skyrius.

Visose J. A. V. lietuvių kolonijose buvo suruošta gana daug visokių iskilmių, pramogų. Viena svarbesniųjų buvo New Yorko koncilio 1 d. surengtas iskilmingas koncertas. Be to, pažymėtina Vytauto Didžiojo komiteto surengta š. m. gegužės 24 d. didžiulė ekskursija Lietuvon (325 žm.). Ji yra davusi nemažą pelno Vytauto komitetui.

Amerikos lietuvių Vytauto komitetas yra numatęs suruošti netolimoj ateity visose lietuvių kolonijose Vytauto Didžiojo garbei koncertus. Tą lietuvių didvyrių pagerbti yra nutarta iskilmingais baznytinėmis apeigomis, šv. Patriko katedroje, New Yorko. Nori-

ma sudaryti 500 balsų chorą, parengti geriausius lietuvių muzikos kūrinius ir atlaikyti iskilmingas pamaldas su atitinkamais pamokslais apie Vytautą Didįjį. Pamaldose, tikimasi, dalyvaus daug aukštų pasaulinių žmonių ir dvasininkų. Jų tarpe numatomas New Yorko kardinolas Hays. Ceremonijos bus transliuojamos per radio. Didžiulę katedrą pripildys bent 10.000 lietuvių. Tos nepaprastos baznytinės iskilmės numatomos spalio pradžioj.

Tai būtų reikšmingas įvykis Amerikoje. Iskilmėmis susidomėtų visi užsieniečiai. Nes žinom, kad net tokios už mus didesnės tautos k. a.: Italija, Airija, turinės savo kardinolus, bet tokių tautiško pobūdžio baznytinių iskilmių nėra turėję.

Vytautai Didžiajam paminėti amerikiečiai ruosiasi išleisti keletą leidinių. Šiaip visi Amerikos lietuvių laikraščiai kiekvienam numery deda ilgiausius straipsnius apie Vytautą Didįjį.

Bet yra Amerikoje ir vienos krypties spauda, būtent bolševikų, kuri bando Vytautą aprašyti iš blogosios pusės.

Gauta dalis archyvo.

Vytauto Didžiojo universiteto biblioteka per užsienių reikalų ministeriją gavo iš Sovietų Rusijos dalį Lietuvos 16, 17 ir 18 amžiaus teismų archyvų, kurių studijos gali duoti daug įdomios tų laikų istorinės medžiagos.

Šiuos ženklus, žūkius, šias emblemas įsidėmėkime giliai ir dėl jų nekelkime triukšmingų kalbų, juo labiau — vaidų. Nesiginėkime, kaip atgavę Vilnių jį valdysime. — Tinkamiausias žodis dažniausiai savu laiku savaime atsiranda. — Pasitikėkime savimi.

Atminkime, kad be mūsų pačių, mūsų naudai dirba dar vienas, visų tikriausias talkininkas — laikas, dirba istorija. Nes Vilniaus krašto grūžimas prie nepriklausomo sujungto su likusia Lietuva gyvenimo — tai neišvengiama istorijos būtenybė. Ir daug turėtų mums pastangų padėti, aibę klaidų gautumėm pridaryti, norėdami tos būtenybės išvengti.

MINTYS.

Visa eilė geresniųjų mūsų krašto sūnių mirė per Nepriklausomybės karą, kad kiti gyventų. Mirdami paliko mums praskintą kelią į Vilnių, nes jie yra pernelyg tie graikai, pastoję savais lavonais kelią į gimtąją šalį. Jie verčia mus atminti dėl ko jie žuvo ir kad mes, jų pėdomis sekdami, žinotume kelią į Vilnių.

A. Smetona, Respublikos Prezidentas.

Lietuva tol bus gyva, kol ji eis Vilniaus keliu. Vilniaus išsižadėjusi, niekam ji nebus reikalinga — nei mums nei pasauliui, ir bus kaimynų išdraskyta ir praryta. Kiekvieną, kuris išsižada Vilniaus, išmesčiau iš lietuvių tautos kaip numirėlį.

MYKOLAS BIRŽIŠKA, Profesorius, Sąjungos Vilniui vaduoti pirmininkas.

Lietuva be Vilniaus ir Vilnius be Lietuvos būtų pasmerkti sunkiai vargti, liktų be ateities. O valstybės ir tautos, kurios nesirūpina savo rytojumi, gyvena tik šios dienos reikalais, skaudžiai likimo baudžiamos. Todėl lietuvių tautos siekimas sujungti Vilniaus kraštą su visa Lietuva, turi nesilpnėti, bet stiprėti ir stiprėti. Pasiruošimas tam sujungimui turi būti paremtas tuo geriausiu Vilniaus krašto pažinimu ir tvirtu paisyžimu gerbti jo gyventojų reikalus ir teises.

Z. ŽEMAITIS,

Vilniečių Sąjungos pirmininkas.

Sunkioj kovoj' už būvį O, Vilniaus neužmiršk lietuvi! Ten tavo bočių praeitis, Ten irgi tavo ateitis!

MAIRONIS.

Basanavičius ir kapuose laukia išvadavimo, kaip laukė gyvas būdamas. Vilniečiai mums neduos ramybės, kol išvaduosime juos.

KAN. J. TUMAS.

Petras Vaičiūnas.

Liudna ilgu senam Vilniuj...

Skuba plaukia debesėlis Vilniaus bokštus palytėjęs... — Liudna ilgu senam Vilniuj, Kol ten švilpo svečių vėjas.

Rudens saulės veidas temsta Už Vilniaus rausvų sienų... — Liudna šalta senam Vilniuj Nuo svečių šnairių blakstienų...

Krenta byra Nerin lapai Rudens vėjo pakramtyti... — Liudna graudu senam Vilniuj, Kad ten Vyčio nematyti...

Auga stiepias Pilies Kalnas Pro baltų erelių būrį... — Liudna skaudu senam Vilniuj, Kad ten brolis brolių dūri...

Gaudžia rauda Vilniaus kanklės Mūsų dvasios palytėtos... — Liudna pikta senam Vilniuj, Kad nēr laimės ten žadėtos...

Slanko paneriu vaiduokliai — Mūsų milžinai ten žuvę... — Liudna bangu senam Vilniuj... Vai, skubėk tenai, lietuvi!..

Gražioji pasaka == tikroji teisybė.

Sena byla, kaip ir pasaka... Šiandien betgi labai įdomu ji atsiminti. Jos smulkmenos išnyko, tik bendrieji bruožai užsiliko atmintyje...

Sena byla... Tai buvo prieš trisdešimtis kelerius metus, kai dar tebesimokiau gimnazijoje.

Atostogų metą praleisdavau kur Lietuvoje pamokas duodamas, o savo tėviškėn, Užulėnio kaiman, atatrūkdavau tik kelias dienas. Mat pasiilgdavau savo giminių ir pažįstamųjų, o jie pasiilgdavo manęs... Malonu būdavo matyti ir Užulėnio dūminės trobos ir jų šiaudiniai apsamojanę pažaliavę stogai. Tai buvo dainų ir pasakų kraštas.

Mano gimtoji apylinkė (keturi kaimai) tarp girių, su Lėno ežeru viduryje... Dėl to ir praminta ji Užugiris. Tai nuošalus sonoviškas kampelis. Rudenį ir pavasarį jis veik neprivažiuojamas: aplinkui raistai ir pelkės. Žmonės daugumas, ypač vyresnieji, tuomet nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, o paklausyti ką skaitant mėgdavo. Patikdavo jiems šventųjų gyvenimai ir kiti religiniai skaitymai. Dievuoti buvo...

Vieną kitą iš jaunųjų tarpo jau buvo palietęs «Aušros» spindulys. Atklydavo iš Tilžės kontrabandos keliu

koks numeris Aušros, Apžvalgos ar Ūkininko, rasdavo iš seniau ir Valančiaus Vaikų Knygelė, Palangos Juzė ir kiti jo raštai. Labiausiai sekdavos visokiems kalendoriams. Ūkininkams tikdavo oro spėjimas, o jauniui pasakos ir dainos. Visi tie raštai buvo rusų gresiamas vaisius. Juos skaitant tekdavo saugotis piktų akių, kad nepraneštų policijai. Kas turėdavo kokią knygelę, tai laikydavo ją, kaip kokią šventenybę, suvyniojęs skepetėlėn ir aruodan ar kitur kur padėjęs.

Ir aš parsiveždavau Užulėnin to gresiamo vaisiaus. Didelė naujiena buvo, kai Zanaviko Lietuvos istorija pasirodė. Iš jos kaimo jaunimas gavo patirtį, kad Lietuva buvusi kitados didelė valstybė, galinga kaip Rusija. Taip gražios būta mūsų senovės, kaip kokios pasakos!.. Argi nė dalis jos nebegrįs? Kaip gaila... O kad ji kaip nors stebuklingai atgytų! Bet vargu... Rusija tokia galinga, o Lietuvos vardas — vien atsiminimas, istorijon įrašytas. Mūsų ponai bajorai, paniekinę savo protėvių kalbą, kalbą lenkiškai ir dūsauja Lenkijos, o mūsų ūkininkai, vargų prislėgti, ir žinoti nežinojo, kad yra buvusi Lietuvos valstybė. Bet ir žinodamas ar bepriekšli mirus? Juk

vengu apie tai ir kalbėti. Pasiėktų tokia svajonė uredniko ausį, polteija bematant ieškotų drašutelių ir imtų juos nagan.

Ir kās gi būtų Lietuvai atgyti? Vėl tapti valstybe su savo kariuomene? Tai netikėtinas dalykas! Argi nieko neturime... Kad bent lietuvių raštas nebūtų draudžiamas, kad katalikų tikėjimas nebūtų varžomas, kad mūsėškiam būtų leidžiama pirktis žemė savo krašte. Žodžiu sakant, kad lietuviai būtų sulyginti Lietuvoje su rusais. Jei to pasiektume, tai jau būtume laimingi. O toliau? Kas gali ateiti įspėti... Vieno kito moksleivio, pasiskaičiusio Mickevičiaus, Kraevskio ar Narbuto, rasit buvo slapčia svajota, kas gali įvykti toliau. Svajoti galima... Juk ir rusų galybė ne amžina. Po daugelio, daugelio metų gali išstikti karas, Rusija subyrėti, tada ir lietuviai atsipalaiduoti iš jos jungo. Bet taip balsiai svajoti rodės nerimta ir drovu dargi savųjų tarpe. Juoktūsi...

Ir vis dėlto gilus nujautimas žadėjo daugiau, ne kaip protas būtų galėjęs pateisinti.

O ta senoji byla, kurią dabar ketu paskelbti, rados taip, kaip rasdavos mūsų stebuklingosios pasakos ir mūsų žaviosios dainos. Niekas nežino, kas jas sulėjęs yra, bet visi žino, kad jos

yra mūsų, kad jos eina per vieną į kitą. Tautos sieloje jos gyvena. Kas yra klusnus, tas jas nugirsta ir kitiems perduoda. Senovė su dabartimi sutampa. Kitados buvusi tiesa, o dabar tik pasaka. Kodėl negali būti ir atbulai? Kitados pasaka, o dabar tiesa...

Mokyklon sugrįžęs po vasaros atostogų rudenioį gavau laišką iš Užulėnio. Rašė kaimynas, mano amžininkas, mažumės draugas. (Jis dar tebe gyvas). Rašė neseniai viešėjęs Apitaujėny pas savo gimines. Dabar neiškenčias man nepranešęs vieno gražaus apsakymo, girdėto tenai svečiuose iš vieno žmogaus. Jei patiksią, tai gal aš kam suvartosiąs. Jam tai labai patikė.

Tas žmogus tikines, kad tai ne prasimanymas, o tikroji tiesa, jo girdėta iš vieno ūkininko nuo Paukmergio. Šis jam taip pasakojęs:

Neseniai grūžo iš Kauno vienas bernaitis, atitarnavęs kariuomenę. Kas jo draugui, kitam kareiviui, atsitikė, tai buvė ne paprasta, dargi klaiku. Vieną naktį per sapną kaž kas liepiąs jam eiti ant Žaliojo Kalno ažuolynan:

— Rasi tenai, sako, akmenį, o po tuo akmenim duris. Atidaryk jas ir

VIETINĖS ŽINELĖS.

VESTUVĖS MOOKOJ.

Kiekvienoj gyvenimo srity Mooka visuomet užima pirmą vietą. Ir nuostabu — ten daugiausiai yra susispietę mūsų lietuviai, kurių tarpe daug yra energingų ir gražaus jaunimo, kuris ir nori atsižymėti, taip sakant savo energiją išlieti viešumon.

Imkim pasilinksminimų sritį ir paklauskim: kur daugiausia yra surengta vakarėlių, jei ne Mookoj? Tik per 2½ mėn. tokių vakarėlių buvo net septyni. Tik dėja, ne visi tie vakarėliai pasižymėjo tvarkingumu.

Dabar vestuvių srity. Galime drąsiai pasakyti, kad beveik nėra to sekmadienio, kad kas nors Mookos rajone neapsivestų, neištekėtų, o kartais įvyksta net po dvejetą vestuvių. Taip pavyzdžiui įvyko paskutiniam sekmadieniui, rugsėjo 28 d. Tik dėja, vienos vestuvės praėjo gan tvarkingai, bet kitos su trūkumu ir net kelta svečių pakliavo į šaltąją.

Tas vestuvės noriu truputį paminėti.

Vestuvės įvykusios gatvėje Emboabas, pas p. Juodzevičių, tęsėsi net dvi dienas. Nors gėrimų buvo išgerta nemažai, nors svečių irgi netrūko, tačiau tvarka buvo išlaikyta pavyzdžiai ir jokių nesuipratimų neįvyko. Tik reikia pažymėti vienu charakteringą faktelį. Lietuvoj daugely vietų į vestuves nuvyksta ir neprasyti svečiai, žinoma tik vyrai, bet Mookoj eina ir neprasytos viešnios, dargi net gražios, jaunos ir, žinoma, linksnos panelės, kas joms jokios garbės nesudaro. Atrodo, kad jos ieško sau kavalielių, nori būtinai pašokti ar išgerti, ar pasiekti kitokį koki nors tikslą. Žinoma, tokios panelės visuomet buna pajuokiamos ir jos išsidirba sau blogą reputaciją. Tos keturios panelės, kurios neprasytos dalyvavo vestuvėse rugsėjo 28 d. gatvėje Emboabas, nekitokios nuomonės pasiekė.

Tad, panelės, visuomet atsiminkit, kad jus esate panelėmis ir nevisuomet pamėgdžiokit vyrus.

Antros vestuvės įvykusios gatvėje Padre Raposo praėjo su dideliu trūkumu. Turėjo net policija įsikišti ir daugelį nusigabent į šaltąją, kur turėjo praleisti visą naktį ir užsimokėti po 15\$000 pabaudos. Jaunavedžiai nuo tos bausmės išsisuko.

Šiuo kart apie tas vestuves tik tiek, apie kitas, kurios dar turi įvykti Mookoj, parašysiu daugiau.

V i s g i.

VAKARAS BOM RETIRE.

Rugsėjo 28 d. Bom Retiro lietuvių mokyklos Tėvų Komitetas salėje rua da Graça, 144 surengė savybės vakarą, kurio grynas pelnas tapo pašvęstas mokyklos reikalams, o šito pelno pasirodė gauta net virš 200 milreisų. Tai vienintelis vakaras, kuris praėjo be nuostolių, nes kiti vakarai visuomet suvedami su deficitu.

Meno sekcija vadovaujant p. Venckui scenoj pastatė trijų veiksmų komediją «Amerika pirty». Artistai savo roles atliko gerai, ypatingai pasižymėjo Faibėiko rolėje p. Pazikas, kuris žydą nudavė kuopuikiais.

Publikos buvo net perlaug, tik josios elgimasis buvo ne visai pavyzdingas, nors jokių nesuipratimų neįvyko. Ir tai gerai.

Kitą vakarą rengiant reikėtų daugiau pastatyti publikos tarpe tvarkdary, kurie tuos visus neramius jaunuosius-les turėtų malšinti. Kas įdomiausia, kad yra ir panelių, kurios vaidinimo metu nepasėdi vietoje, o laksto po salę, užkalbinėja vyrus ir tuo trukdo kitiems klausyti ir žiūrėti vaidinimo. (Mūsų reporteris savo aprašyme pažymi tokių panelių ir pavardes, bet mes kol kas laikraštini nededam. — Red.)

Už gautą parąmą lietuvių mokyklos tėvai su vaikūčiais, be abejo, bus visuomenei begalo dekingi, nes tie 200 milreisų tai ne maža suma.

Reporteris.

Suagusiems bendro lavinimosi kursai MOOKOJE.

Nuo š. m. rugsėjo 29 d. prie Mookos lietuvių mokyklos vėl pradėjo veikti suagusiems bendro lavinimosi kursai, kurios perėmė savo žinion Lietuvių Savyglobos S-gos Mookos skyrius.

Pamokos — paskaitos kol kas eina tik pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vakaro. Lektoriais sutiko būti p. p. V. Morkys, J. Gaurilius, St. Puišys ir klebonas kun. Valaitis.

Bus dėstoma lietuvių kalbos teorija ir praktika, Brazilijos geografija ir istorija. Brazilijos teisės ir įstatymai, o taip pat bus nagrinėjami kiti praktiški klausimai.

Ateinančią savaitę bus įvestos taip pat atskiros rankdarbių pamokos mūsų lietuvių tėms. Dėstyti maloniai sutiko panelė Valiukevičaitė.

Pamokos duodamos veltui, todėl, lietuviai, atkreipkit į tuos kursus didesnę dėmesį ir stropiai juos lankykit. Užsirašyti į kursus galima pas mokytoją p. Morkį mokyklos bute.

L. Savyglobos S-gos Mookos skyriaus v-ba.

Vytauto Didžiojo Jubiliejaus

PAMINĖJIMAS.

Įvykusiame rugsėjo 28 d. Vytauto Didžiojo visų Komitetų bendrame posėdy nutarta D. L. K. Vytauto Didžiojo 500 metų Jubiliejaus paminėjimą surengti SPALIŲ 25 D. salėje «LEGA LOMBARDA».

Tame paminėjime scenoje bus suvaidinta Čiurlionienės istorinė drama «Aušros sūnūs».

Prirėngiamas darbas jau eina visu smarkumu. «Aušros Sūnų» repeticijos daromos sekmingai. Artistais dalyvauja meno srity žymiausias mūsų kolonijos jėgos.

Prie darbo prisidėjo ir visos organizacijos. Žodžiu — paminėjimas įvyksias kuo iškilmingiausiai.

Į salę be pakvietimų nusistatyta nieko neįsileisti, tad lietuviai turės jais išanksto apsirūpinti.

Kur tų pakvietimų galima bus gauti? kitame numery paskelbsim.

Apdovanojimai ir bausmių dovanojimai

Vytauto Didžiojo iškilnių proga.

Pirmieji Vytauto Didžiojo ordino kavaleriai.

Vytauto Didžiojo iškilnių proga (rugsėjo 8 d.) Respublikos Prezidentas apdovanojo už ypatingus nuopelnus Lietuvai Vytauto Didžiojo Ordinu:

2-ic laipsnio 3 asmenis, 3-io laipsnio — 17 asmenų, 4-to laipsnio — 23 asmenis ir 5-to laipsnio — 38 asmenis.

Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu:

3-io laipsnio vieną asmenį, 5-to laipsnio — 40 asmenų.

304 kareiviai ir krašto apsaugos ministerijos civiliai tarnautojai apdova-

noti Vytauto Didžiojo Ordino 3-jo laipsnio medaliu.

Vytauto Didžiojo iškilnių sukaktuvių proga p. krašto apsaugos ministeris dovanuoja ir sumažino eilę karo komendantų uždėtų bausmių.

Iš esančių Varnių koncentracijos stovykloje dvidešimčiai asmenų bausmė visai dovanota, o 8 — sumažinta.

225 asmenims dovanotos ir sumažintos įvairios kitos komendantų uždėtos administracinės bausmės.

—*—

Vyrų skaičius Lietuvoj auga.

Vedybos, gimimai, mirimai.

Statistikos biuro duomenimis per šiu metų pirmąjį pusmetį Lietuvoj įvyko 10,967 vedybos. Tuo pačiu laiku 1929 m. buvo 10,438 vedybos, 1928 m. — 12,042. Palyginus su šiais metais, pernai per pirmąjį pusmetį buvo 529 vedybomis mažiau, užpernai 1,075 vedybomis daugiau.

Per šiu metų pirmąjį pusmetį gimė 32,326 vaikai, 16,925 berniukai ir 15,901 mergaitė. Tokiu būdu berniukų gimė daugiau 1,054. Daugiausia gimimų įvyko balandžio mėnesį, mažiausia gegužės. Įdomu, kad visais mėnesiais berniukų gimė daugiau, negu mergaičių. Palyginus su pereiniais metais, šiemet gimimų skaičius sumažėjo. Pernai gimė 1,586 daugiau, užpernai 1,719

daugiau.

Per šiu metų pirmąjį pusmetį Lietuvoje mirė 17,522 žmonės, — 9,032 vyrai ir 8,390 moterų, vadinasi, vyrų mirė 642 daugiau. Pernai tuo pačiu laikui mirė 20,833 žmonės, užpernai 18,319 žmonių, vadinasi, šiais metais mirė mažiau negu pernai 3,411, žmonių, negu 1928 m. 997 žmonėmis.

Iš visų davinių padarius išvada, matome, kad per šiu metų pirmąjį pusmetį Lietuvos gyventojų skaičius padidėjo 14,404 žm., — 7,893 vyrais ir 7,511 moterų; vadinasi, vyrų daugiau negu moterų 382. Šiais metais gyventojų padidėjo 1,829 žm. daugiau, negu pernai.

eik požemin. Ten pamatysi didelius gražius rūmus. Kas reiks toliau daryti, tau bus pasakyta. Tik eik ir niekam nesakyk apie savo žygį.

Nubudęs kareivis ir susirūpinęs, bet nėjęs. Lyg ir baugu pasidaryti. Antrą naktį ta pat jam įsisapnavė. Bet ir vėl nepaklausęs sapno... Nėjęs. Ir kaip eisi, vyresniojo nepasiklausęs? Juk uždrausta bet kur vaikščioti, nieko nepranešus savo vyresnybei. Atėjo trečia naktis. Ima kareivį nerimas, ir miego eiti nedrąsu. Gi ims ir vėl kas klaiku įsisapnavo. Ir tikrai: vos spejo sumerkti akis, vos užsnūdo, ir vėl ta pat sapnuojasi, vėl kana keno balsas liepiąs jį eiti ant Žaliojo Kalno ir daryti, kaip pirma buvę sakytą.

— Eik, tik niekam nesakyk apie savo žygį.

Ką darysiąs? Išsiruošęs ir nuėjęs. Radęs, kaip buvo sakytą, ažuolynė akmenų, o po juo duris. Atsidaręs ir priėjęs požemin. Didžiū gražių rūmų priangyje stovįs senelis žilabarzdīs ir sakąs kareivui:

— Šie rūmai tai Lietuvos Karalaitės pilies. Jau daug amžių ji čionai miega užkeikta su savo kariuomene. Ateji netrukus laikas ir ji atbus. Tada ji išeis aikštėn iš požemio su visa savo kariuomene, su visais pilies palydovais. Tikėk manim: Lietuva atgys. O čia va šioje skrynioje yra didelė knyga. Joje surašyta kas buvo ir kas bus. Yra įrašyta ir kas lemta

Lietuvai. Dabar žinai kelią šin požemin, tai galėsi ateiti skaityti šios knygos, kai vėl bus tau įsakytą. O dabar eik iš kur atėjęs, ir tuo tarpu niekam nesakyk, ką čia esi regėjęs ir ką girdėjęs.

Baimė ir džiaugsmas paėmė kareivį. Džiaugsmas, kad Lietuva atgysianti ir kad jam pirmam teko tai patirti ir Lietuvos Karalaitės rūmai išvysti; baimė, kad nežinojo, kas jam bus toliau. Agi gali kas sužinoti, kad jis vienas vaikščiojo požemin, nesiklausęs savo vyresnybės. Bus blogai, kai sužinos.

Kas daryti? — mąstė grįždamas atgal kareivis. Sakytis kam apie savo žygį ir ką matęs ar nesikakytį? Tarp džiaugsmo ir baimės nešmanė, kaip pagaliau pasielgti.

Kad ir svyrnuodamas, betgi ryžos. Neiškentė ir visa pasipasakojo savo draugui nuo Ukmergės, kad patartų ar praneštį savo regėjimas vyresnybei ar nepranešti.

Po to vėl sapnuojąs vieną naktį susirūpinęs kareivis. Tarytum regis pačią Lietuvą Karalaitę, rūsčią, bet didingą, šiaip jam tariančią:

— Tu esi bailus, dėl to manęs nebeišvysti, išeinančio iš požemio pilies. Būčiau išėjusi po kelerių metų, kad tu prantesnis būtum buvęs. Dabar teks ligiau palaukti. Kiti, drąsesni ir tvirtesni už tave, pamatys garbingai mane žygiuojant su savo kariuomene. Atgys

Lietuva, atgys! O kad tu neišlaikie paslapties, tai būsi nubaustas: nebegausi paskaityti amžių knygos. Jei dar kam dar prasižiosi šią paslaptį, tai bus tau žadas atimtas... Tapsi nebylys.

Ir tapo kareivis nebylys. Matyti, jo prasižiesta vyresniajam Žaliojo Kalno paslaptis.

* * *

— Kad ir pasaka, bet graži, — baigė laisną mano mažųjų dienų draugas.

Ir man ji buvo graži. Perrašęs siunčiau Tizėn Ūkininko ar Varpo redakcijai. Rodos, nebuvo išpausdinta. Gal ji buvo neįdomi redaktoriams? O gal budrieji rusų žandarai ją sučiupo?

Šiandien matome, kad tai būta ne vien gražios pasakos, bet ir tikros teisybės.

Lietuva Karalaitė tikrai išėjo 1919 m. iš savo požemio pilies Žaliojame Kalne, išėjo su savo kariuomene. Karalaitė neapvyllė. Kai sakė, taip ir padarė. Ne po kelerių metų, kareiviumi sapnavus, o po dvidešimties kelerių nubudo iš daugelio amžių miego.

O kam dabar lemta išvysti jį, žygiuojanti Vilniaus linkui Gedimino pilies kalnan?

Tikrai mūsų narsuolini kareiviumi, mokėjusiam išlaikyti amžių knygos paslaptį. O ši gludi Lietuvos Karalaitės meilėje.

Atgijo Lietuva, atgys ir mūsų Vilnius.

Taip skelbianti amžių knyga, kuri lietuvį tautos likimas įrašytas.

A. Smetona.

PAIEŠKOJIMAS.

Stasys Šablonas paieško SIMONO SAMUOLIO, kulusio iš Kauno apskr., Raudondvario valsč., Biliūnų kaimo. Anksčiau jis gyveno fazendoj Restinga.

Kas žino apie jį arba jis pats praneš pranešti šiuo antrašu:

Tasilho Chablonas, Estação JULIO PONTES, faz. Santa Maria La Mogyana.

LIETUVIS BE NOSIES IPUŽUKOJ.

Mūsų korespondentas praneša, kad Ipužukoj (prie Lapos) pereitą savaitę įvykusiam viename lietuvių baliuje įvyko «mažos» peštynės kurių metų vienam lietuviui tapo nupiauta nosis. Kas įdomiausia, kad tas lietuvis jau be nosies pagriebeš bonką dar norėjo sugauti savo priešą ir jam atkeršyti.

Ligoninėje tam nelaimingajam bandoma nosį prigdyti, ar pasiseks, nežinia.

Vis tai mūsų gyvenimo fakteliai!

Jų mirtis tėvynei laisve gražino.

Kiekviena meilė yra žmogaus sielos šventenybė, bet visų didžiausia šventenybė — tėvynės meilė. Ji pagrįsta milijonais kruvinų aukų, milžiniškais pasiaukojimais ir darbais, tūkstančiais metų kovos ir darbo d'ljios.

Žodžiai tėvynė, laisvė ir nepriklausomybė — gražūs. Šiandien tai turime ir džiaugiamės... Ir prieš akis turime faktą, kad mūsų tauta gyvena laisvu gyvenimu.

Bet ar pigiai tai visa pasiekiamo?.. Kas gali pagrįsti tautos laisvės ir nepriklausomybės?

Ogi kruvinos aukos, garbingi karpai ir jau dauguma užmirėtų vardų... karžygių... tyliųjų karžygių vardų.

Jų daug... Šimtai... Cia jų nesuminėsim. Jų vardai surašyti kai kurių mūsų kariuomenės dalių marmuro lentose, akmenis paminkluose. Bet tai dar mažuma. Daugumos vardai dar tebesislepia archyvuose, o kitų ir ten nėra. Jie visiškai iš mūsų atminties žuvo.

Kiek iki šiol tenka patirti, iš viso (su savanoriais, mobilizuotais ir pašauktais) žuvo kovose dėl tėvynės 28 karininkai ir apie 600 kareivių. Kiek iš minėto skaičiaus būta savanorių, sunkų susekti. Bet ar tai jau visos mūsų nepriklausomybės karų aukos. Ne! Kur dar žuvę partizanai, šauliai, policininkai ir kt. Be to, apie 2000 karių mirė nuo įvairių ligų bei epidemijų, tų didžiausių kariuomenės priešų karo metu. O juk tiek aukų palydėjo me tik dėl to, kad iš pradžių nieko neturėjome ir plikomis rankomis pradėjome valstybės kūrimo ir gynimo darbą. Trūkome ne tik ginklų, bet ir vaistų, ir gydytojų. Ir tios visus žuvusius nuo šūvių bei šalto ginklo (apie 600) ir mirusius nuo ligų bei epidemijų (apie 2000) laikykime mūsų nepriklausomybės kovų aukomis. Tai yra didelė ir garsi mūsų tautos auka... auka dėl savo krašto nepriklausomybės ir tautos laisvės.

«Žuvusio karo lauke kario kūnas yra tautos šventenybė, jo dvasia — šaltinis tautos ateičiai gaivinti» — taip yra pasakęs gillio senovės vienas mūsų vaidila ir tą pat vėlesniais laikais yra pakartoję ir kitų kraštų patriotai. Tai yra bendra tiesa kiekvienai tautai, kuri tik yra pasiryžusi ginti savo laisvę ir nepriklausomybę. Tad mūsų žuvusių karžygių dvasia tegu mus stiprina kovose, ypač dėl Vilniaus, ir tegul palaiko mumyse tokią pat kilnią meilę, kokia degėne darbai 1918—1920 m.

(Iš «Savanoris»)

Miestas, kurį valdo ubagai.

Vienas Islandijos miestas Tambukas yra valdomas elgetų. Ten elgetos turi užėmę svarbiausias mieste vietas. Elgetų amatas ten laikomas garbingu ir norint patekti į jų luomą, reikia turėti dokumentus, kurie įrodėtų, kad tavo tėvas ar senelis buvo elgetos.

Kiti to miesto gyventojai laikomi žemosniais ir su jais elgetos elgiasi, kaip su savo tarnais.

Ten elgetos vardą gali įgyti tik paveldėjimo teise, taip, kaip karaliaus. Jeigu elgetos į savo tarpą priimą ne elgetą, tai reiškia padaro didelę malonę.

Jeigu kas nors nori patekti į elgetas, tai miesto burmistras paskiria tam tikrą komisiją, kuri ištiria ar vertas yra priimti į garbingą luomą.

Lietuviai Latvijoje skaičių šviesoj

Lietuvos piliečiai Latvijoje.

Latvių statistikos valdyba išleido įdomia savo direktoriaus M. Skujeniko knyga apie tautybių sudėtį Latvijoje. Daviniai pateikti sulig šių metų gyventojų surašinėjimo rezultatais ir vispusiškai nušviečia tautybių santykį Latvijoje. Knygoje randam išseniančių davinį ir apie Latvijoje gyvenančius lietuvius.

Jų skaičius Latvijoje prieš karą buvo gana didelis. Vien Rygoje 1913 metais gyveno 35.156 lietuviai. Tačiau, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, latvių Latvijoje žymiai sumažėjo ir 1920 metais buvo priskaitoma jau tik 25.588 žmonės. Per 1925 metų surašymą lietuvių skaičius sumažėjo iki 23.192, bet šiuometinis davė gana žymų prieauglį: iš viso surašyta 25.885 lietuviai, t. y. 2.693 daugiau, negu 1925 metais.

Iš šio faktiško prieauglio tik 622 žm. natūralių prieauglį, t. y. per tų penkerių metų laikotarpį tokiu skaičium giminai pranešė mirimus. Likusieji iš pradėjusio skaičiaus yra imigravę, nes, Skujeniko žodžiais, lietuviai Latvijoje nevaidina denacionalizacijos vaidmens. Skaitmerys rodo, kad iš visų tautų tik latviai ir lenkai Lat-

vijoje padidina savo skaičių patraukdami prie savęs kitų tautų gyventojus.

Latvijos lietuviai daugumoje gyvena sodžiuose. Tai vienintelė Latvijos tautos mažuma, kurios dauguma gyvena ne miestuose. Kaimuose lietuvių yra 15.337, tuo tarpu miestuose tik 10.548. Daugiausia lietuvių žemgalės krašte — 12.627, toliau eina Rygos miestas — 6.817, Kuršas — 4.348, Vidžemė — 1.140 ir Latgalija — 953. Per paskutinius metus lietuvių skaičius labai padidėjo žemgalėje — 2.292 žmonėmis. Taip pat padidėjimas matomas Kuršie ir Vidžemėje. Atvirkščiai, Rygoje lietuvių sumažėjo net 931.

Idomu, kad iš 57 Latvijos miestų lietuvių gyvena 51-am. Po Rygos pirmą vietą užima Liepoja, kur yra 1.834 lietuviai. Trečia vieta tenka Mintaujai su 629 lietuviiais. Toliau seka Griva su 299 ir Daugavpilis su 256 lietuviiais. Kaip žinoma, juos skiria tik Daugava, ir Griva yra faktiškai Daugavpilio priemiestis. Iš kitų miestų, kur lietuvių skaičius praneša šimtą dar Bauskas ir Subata. Pirmajam — 118 lietuvių, antrajam — 106.

Lietuviai Karaliaučiuje.

Pasirodo Karaliaučiuje esą gan daug lietuvių. Daugiausia lietuvių galima sutikti tarpe žvejų. Jie Karaliaučiu atvažiuoja du kartus į savaitę su žuvimis. Senesnieji žvejai dar visai gerai kalba lietuviškai, tik, žinoma, daug maišo vokiškų žodžių. Jaunosios žvejų dukterys jau blogiau kalba už savo tėvus, reikia smarkiai įtempti dėmesys, norint ką suprasti. Žvejų mergaitės — tikros lietuvaitės, linksmos, kai kurios moka lietuviškų liaudies dainelių. Mūsų korespondentų teko atsilankyti pas vietinius žvejus. Žvejų dukterys labai prašė lietuviškų dainų tekstų, melodiijas, girdi, pačios pritaikysiančios. Sužinoję, kad laive yra vienas iš Kauno, visi žvejai sukrito, subėgo pasiteirauti apie savo senąją tėvynę. Labiausiai juos įdomavo, kaip Lietuvoje žmonės gyvena, ar ne geriau, kaip čia, ar nevertėtų grįžti Lietuvon.

Daugiausia Karaliaučium lietuvių žvejų atvažiuoja nuo Tilžės, ten, kaip jie tvirtina, yra labai daug lietuvių. Senesnieji žmonės dar visi moką lietuviškai kalbėti, tik jaunieji jau smarkiai svokietėje. Žvejų pragyvenimo šaltiniai esą du: žuvis ir daržovės.

Ir tikrai įdomiai atrodo, eini Karaliaučiuje po laivus ir girdi lietuviškai kalbant.

Karaliaučiuje teko susitikti vieną piliētį, kuris, kaip pasirodė, esąs oficialus vietinių lietuvių vadas. Jis tvirtina, kad Karaliaučiuje esą apie 10.000 lietuvių. Žinoma, šis skaičius gal ir daug perdėtas, bet vis dėlto lietuvių ten esą nemažai. Šis vadas dažnai lankas žvejus, pasakoja jiems apie Lietuvos naujausius įvykius, mat, jis skaitas Kauno dienraščius.

Sveikintini įstatymai.

Spalio 1 d. Brazilijos Seimas įneštas svarstyti įstatymo projektas, kuriuo manoma pagerinti darbininkų buvį įvairiuose nelaiminguose atsitikimuose. Tuo projektu numatyta dabartinės pinigines normas pakelti 50%. Taip pat bus sutvarkytas ir kitas klausimas, būtent: jei darbininkas dabartiniu metu dėl nelaimingo įvykio miršta, tai pašalpa gausa jo žmona ar motina tik tuomet, jei jos čia gyvena, bet kadangi dauguma darbininkų yra svetimtaučiai, kurių šeimos gyvena Europoje, tai tos pašalpos gauti negali. Šituo įstatymo projektu numatyta, kad gausa pašalpą žmo-

nos, motinos ar kiti šeimos nariai ne žiūrint į tai, kur jie gyvena.

Seimo narių didžiūna šitą projektą palaiko, todėl tikimasi, kad jis bus priimtas.

Įneštas svarstymui ir antras įstatymo projektas, kuriuo numatoma uždrausti užimti atsakingas vietas visose komercinėse įstaigose, kaip valdžios, taip privatinėse visiems asmenims, dėl kurių priežasties įvykto ar kitos firmos bankrotas. Tuo norima užkirsti visokioms malversacijoms kelią.

Ukrainoj prasidėjo masiniai areštai.

Esą, susektas sąmokslas Rytų Galicijai nuo Lenkijos atskirti

Didelę sensaciją sukėlė masiniai areštai ukrainiečių tarpe. Planas tiems areštams buvo rūpestingai iš anksto apgalvotas ir pavestas specialioms policijos būriams įvykinti. Vadovavo teisingumo viceministeris. Kiekviename Rytų Galicijos mieste, miestely ir kaime suintos didelės daugybės ukrainiečių, jų tarpe žymūs politikai, inteligentai ir studentai. Policija tvirtina, kad esą, suradusi labai daug ginklų, amunicijos ir dokumentų, kurie parodą

kad buvęs sudarytas platus sąmokslas Rytų Galicijai nuo Lenkijos atskirti.

«Pato» pranešimu, policija, esą, norėdama padaryti galą vagystėms ir plėšimams, taip pat sabotažo veiksmams prieš geležinkelius Lvove ir jo apylinkėse, suareštavusi 30 asmenų. Padariusi kratų, ji radusi sprogstamos medžiagos, pinigų ir dokumentų, kurie, esą, įrodo, kad banditizmo ir sabotažo veiksmai buvo diriguojami ir finansuojami svetimų elementų.

Baisus miestas požemyje.

Apie trisdešims metų atgal žemės drebjimas San-Francisko mieste Amerikoje atidengė nepaprastai baisų dalyką: — požeminį miestą, kinų kvartale, tame pačiame S. Francisko mieste. Tas miestas vadinosi Chinatovn. Visi žinojo, kad tas kinų kvartalas pilnas žmogžudžių, vagių ir kitokių blaurybių ir turistai užeidavo tenai tik tai su palydovais ir gerai apsiginklavę, bet vis dėlto niekas nežinojo, kaip gyvena 25.000 kinų tame sename mieste.

Kai po sudegusiomis nuo žemės drebjimo kinų būdomis vėjas išnešiojo pelenus, nustebrta radus urvus į požemio katakombas, kuriuose buvo įrengtas antras miestas su teatrais, kalėjimais, namais, turgavietėmis ir kitokiais miesto dalykais. Tos katakombos buvo 100 metrų gilumoje. Tuose urvuose kinai gyveno kaip triušiai. Ne vienas iš jų nuolankus, mandagus ir geras žemės paviršiuje dienos metu, vakare nuėjęs į tuos urvus virsta pirkliau vergu, atgabentų iš vergų turgaus Kantone.

Vienas iš geriausių slaptosios policijos agentų Čikagoje nuo senai sukėsi palei kinų kvartala, nujausdamas jo požemyje dubikatą, bet jo, kaip ir visokios policijos, kinai iš tolo neprisi-leido.

Tais laikais žmogžudystės būdavo taip dažnos, kad Amerikoje susitvėrė draugija baltųjų apsaugai.

Tada kinai ėmėsi kitokių priemonių. Jeigu turėjo ant ko nors pyktį, sugriebdavo tą kur nors gatvėje ir nuvilkdavo į tą požeminį miestą, iš kur jau tokie žmonės niekuomet neišeidavo ir niekas neišgirdavo tos aukos šauksmų.

Šiandien jau niekas nesužinos kokios baisybės ten dėjos, nes panšūs reikėtinai, tur būt, jau niekad nepasikartos.

Pasakojama, pavyzdžiui, kad vienas aukštąs kinas, atvykęs į San-Francisko, po vaidinimu teatre, paklausęs savo draugų baltųjų, ar jie žina ką nors apie kinų miestą. Jam draugai atsakė, kad žino ir visi jį lankė. Kinas šypsodamasis atsakė, kad jie visiškai to nežino. Kad juos su tuo supažindintų, paėmė iš jų iškilmingą pasižadėjimą, kad niekam nieko nesakys, ką tame mieste matys ir nusivedė juos su savimi.

Tada atsidarė prieš juos paslėptos grindys durys, nusileido jie visi į požemį, vedami palydovų su žiburiais ir pamatė dalykus, apie kuriuos niekad ir nepamanė. Dideliame požemyje jie išvydavo turgavietes, namus, kalėjimus, girdėjo nelaimingųjų dejavimus, prašančius išvadavimo, matė baltas moteris, pagrobtas kinų.

Šimtai žmonių žudyta tuose požemyuose, o jų kūnai taip būdavo apkasami, kad niekas jų negalėdavo rasti.

Žemės, drebjimas San-Francisko sunaikino tą baisų požemio miestą ir sumaišė juos tenai su žemėmis. Tokių tai baisenybių esti plačiame pasaulyje..

JIS BUVO GUDRUS.

Balstogės miestelyje gyveno visai neturtingas žydėlis — Benzelis. Nors turėjo Amerikoje labai turtingus giminaičius, bet jo prašymai ir maldavimai, kad atsiųstų pinigų, nieko negelbėdavo ir jis nė cento iš jų negaudavo.

Viena dieną Benzelis sugalvojo nepaprastą priemonę savo giminaičių širdims suminkštinti. Jis nuvažiavo į miestą, kuriame yra gramfonų plokščių fabrikas ir užsisakė sau tik vieną plokštelę, į kurią raudančių balsu įpasakėjo savo vargus ir nelaimes. Kada plokštelė buvo padaryta, žydėlis pasiuntė ją savo giminaičiams į Ameriką.

Gavę plokštelę, giminaičiai tuoj idėjo ją gramafonui pasiklausyti... Baisiausiai nustebo išgirdę raudančių balsu pasasakojantį Benzelių apie savo vargus ir nelaimes. Jų širdys taip susigraudino, kad iš karto pasiuntė visą tūkstantį dolerių.

Jus norite pinigų persiusti

Tiek į Lietuvą, Rusiją, Lenkiją, Vokietiją ir t. t., Šiaurinę Ameriką, laiškais ar telegrafu.

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda
visada atliks

Skubiai — sąžiningai ir už mažą atlyginimą

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Jei norit socialiai ir skaniai pavalgyt, tai eikit į

BAR PAULISTANO

ant kampo Av. Celso Garcia ir rua D-r. Ricardo Gonçalves — 10
žingsnių nuo „Lietuvio Brazilijoje“ Redakcijos.

Pietūs ar vakarienė (pagaminta europietišškai) TIK 1\$800.
Ir taip viskas pigiau.

Pabandykit vieną syk, ir visuomet atvyksit

DĖMESIO!

Jei norite neįoti rūbus gerai pasiūtus, tai visi kreipkitės
į mano rūbų siuvyklą

Rua Caninde Nr. 78 — ☒ — Bonde Nr. 49 — Caninde

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR GERAI. MŪSŲ TAU-
TIEČIAMS DAROMA DIDELĖ NUOLAIDA. SIUVAMA
IR ISSIMOKĖJIMUI. SUSIKALBAMA VISOMIS
EUROPOS KALBOMIS.

Siuvama taip pat ir moterų rūbai

PETRUITIS

Gyvenamas butas Avenida Vautier, 127.

KAS „LIETUVI BRAZILIJŲ“ SKAITO, TAS VISKĄ ŽINO.

NAUJA PIRTIS

SU VONIOMIS.

NUO 7 VAL. RYTO IKI NAKTIES.

Vonia su šiltu vandeniu ir baltiniais 2\$000. Bendra pirtis su
šiltu ir šaltu vandeniu bei baltiniais — 2\$000.

Taip pat daromi masažai, kerpami plaukai ir skutamos barzdos

Rua Tenente Penna, 29 (Bom Retiro)

Bondės: 53, 55, 21 ir 23. Auto bondės — Bom Retiro.

T A U T I E Ć I A I !

Visi kai vienas prenumeruokitės „LIETUVI BRAZILIJŲ“.

„LIETUVIS BRAZILIJŲ“ visoj Pietų Amerikoj yra įdomiausias, rim-
čiausias ir pigiausias laikraštis. Jame nuolat telpa įvairūs pranešimai, patar-
mai, informacijos, įvairios įdomios žinios ir šiaip pasiskaitymai.

Metams kaina tik 10\$000.

Pusei metų 5\$000.

Pinigų siųsti šiuo adresu: — SĂO PAULO, caixa postal 1764

„Lietuvis Brazilijoje“

Pastaba. Prisiųskit savo adresą, o mes jums susipažinimu
prisiųsime vieną numerį dovanai.

Lietuviska vaistinė

„JOSÉ PAULINO“
RUA JOSÉ PAULINO, 140 (Bom Retiro) TELEF. 5-6307.
Vaistinės ir parfumerijos reikmenys. Perrašimo medžiaga.
KAINOS ŽEMOS.
Provizorius D. RUMMELIS,
Diplom. Kozanias universiteto.

Banco Allemão TRANSATLANTICO SĂO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE.
Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE,
BAHIA, PORTO ALEGRE.
ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠ-
ČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS.
INDĖLIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“,
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė padidi-
nime, o taip pat su dažniais.

Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
SĂo Paulo.

KVOTIMAI ŠOFERIAMS

Trumpiausiu laiku išmokina-
mi ir prirengiami šoferiai prie
kvotimų kainos visiems priema-
mos

Mokyklą. veda Direktorius
Inžin technikas

C. GRAGNANO.

Kreipkitės tiesiog į raštinę:

Praça da Sê, 39. Telef. 2-1278

RUSIŠKA PIRTIS

Atidaryta šlokiadieniais nuo
2 iki 10 val. nakties. Sekmadie-
niais nuo 7 v. ryto iki 2 v. p. p.
Pirmadieniais pirties nėra.

Antradieniais tik moterims po
1\$5000. Trečiadieniais šeimoms: 1
žmogui — 3\$000, 2 — 4\$000, 3
— 5\$000.

Ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais bendra pirtis po 1\$500
nuo žmogaus, o šeštadieniais ir
sekmadieniais po 2\$000

Rua Bresser, 307.

Geriausia dovana

mūsų namiškiams Lietuvoje bus pada-
ryta, jei jiems pasiūsim „LIETUVI BRA-
ZILIJŲ“. Jie ten skaitydami, mūsų lai-
kraštį sužinos, kaip mes gyvenam, koki
vargą kenčiam, ir turės pilną supratimą
apie pačią Braziliją.

Tad nepasigailėkim kelių milreisu
ir pasiūskim jiems įdomiausių ir rim-
čiausių visoj Pietų Amerikoj laikraštį
„LIETUVIS BRAZILIJŲ“.

Metams prenumerata Lietuvon tik
18\$000.

Užsisakant iš Lietuvos — 2 do-
leriai.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Siunčiame pinigų

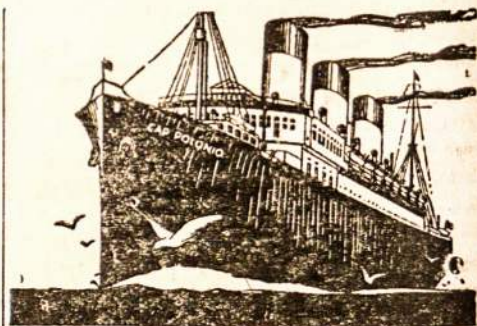
doleriais į LIETUVĄ ir kitus kraštus.
Taip pat priimame indelius ir atidarom ei-
namąsias sąskaitas, mokėdami gerus procentus.

Laivakortės.

į Lietuvą ir iš ten. Šamados.
KAINOS ŽEMOS. Patarnavimas sąžiningas
ir greitas.

Mūsų įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame
lietuviškai ir kitomis Europos kalbomis.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS PIETUS			IŠ SANTOS EUROPA		
Ceylan	— C. R.	12 Spalio	Krakus	— C. R.	5 Spalio
Groix	— C. R.	16 Spalio	Kerguelen	— C. R.	7 Spalio
Lutetia	— S. A.	21 Spalio	Massilia	— S. A.	10 Spalio
Swiatowid	— C. R.	23 Spalio	Belle Isle	— C. R.	16 Spalio
Lipari	— C. R.	27 Spalio	Ceylan	— C. R.	31 Spalio
Jamaique	— C. R.	4 Lapkr.	Lutetia	— S. A.	31 Spalio
Massilia	— S. A.	12 Lapkr.	Groix	— C. R.	6 Lapkr.
Eubée	— C. R.	21 Lapkr.	Swiatowid	— C. R.	11 Lapkr.
Formose	— C. R.	28 Lapkr.	Lipari	— C. R.	20 Lapkr.
Krakus	— C. R.	2 Gruodžio	Massilia	— S. A.	21 Lapkr.
Lutetia	— S. A.	3 Gruodžio	Jamaique	— C. R.	25 Lapkr.

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO
Cia Comercial e Maritima
Rua da Quitanda, 19-A.

SANTOS
Cia. Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

PRANEŠIMAI.

VILLA ANASTACIA KNYGYNAS.

Ačiu Gerbiamam Šv. M-jos Referentui p. J. Kiauniui atvežusiam iš Lietuvos mūsų mokyklai tiek daug gražių ir naudingų knygų taip ir visiems tas knygas aukavusiems, mūsų knygynas žymiai padidėjo.

Knygyne yra virš trijų šimtų įvairaus turinio, labai gražių ir naudingų pasiskaityti knygų.

Knygnas naujai pertvarkytas ir knygos skaityti jau išduodamos.

Įmantieji knygas skaityti, moka 1½ mlr. mėnesinio mokesnio ir įneša 5 mlr. užstato, kuris nustojus knygas skaityti grąžinamas.

Prie mokyklos yra įsteigta ir skaitykla į kurią pareina iš Lietuvos virš 20 įvairių laikraščių ir žurnalų, kurių gali kiekvienas norintis nemokamai pasiskaityti.

Skaitykla atdara trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 6 iki 10 val. vakaro ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Villa Anastacia mokyklos Valdyba

BOM RETIRE TĖVŲ SUSIRINKIMAS.

Trečiadienį spalio mėn 8 dien. 6 val. vakare Bom Retiro liet. pradž. mokyklos bute, Rua Barra do Tibagy, 6, šaukiamas, tos mokyklos tėvų visuotinis susirinkimas kuriame gali dalyvauti ir svečiai.

Susirinkimo tikslas: 1) aptarti ketletą mokyklą liečiančių klausimų, 2) painformuoti tėvus apie mokyklos gy-

venimą ir jos dabartinį stovį ir 3) priraukti platesnę visuomenę, kuri, jei nemateriale parama, tai nors darbu bei patarimais prisidėtų prie to kilniausio darbo — lietuvių mokyklos užlaikymo.

Visi mokinių tėvai, kuriems rūpi jų vaikų gerovė ir ateitis, būtinai privalo tame susirinkime dalyvauti. Taip pat maloniai kviečiami ir kiti geros valios broliai — lietuviai į tą susirinkimą atsilankyti ir tuomi prisidėti prie palaikymo šio, pradedančio skleisti savo lapelius, kultūros pumpurėlio — lietuvių mokyklos.

Bom Retiro mokyklos K-to Valdyba.

MOOKOS KNYGYNAS.

Prie Mookos lietuvių mokyklos knygynas jau veikia. Atdaras buna antradieniais ir šeštadieniais nuo 7 val. vakaro.

Už skaitymą nustatytas mokesnis po 1½ milreiso į mėnesį ir užstato visam laikui 5 milreisai kurie buna grąžinami nustojus skaitytojui imti skaitymui knygas.

Knygyno vedėju yra p. Morkys, pas kurį ir reikia kreiptis.

ŠV. CECILIJOS CHORAS,

kaip teks patirti, rengiasi prie naujo vakaro — koncerto. Repeticijos eina gan sekmingai.

Tad jaunuoliai — jaunuolės, kam rūpi menas ir daina, prisirašykite prie choro. Nauji dainininkai priimami pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 7 val. vak. ir sekmadieniais 9½ v. ryto salėje prie šv. Antano bažnyčios.

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ iki Naujų Metų kainuoja tik 3\$000.

JUS PRIVALOTE PRADĖTI TAUPYTI!

Įdėdami 50\$000 galite atidaryti savo einamąją sąskaitą su 4 ir puse metinių nuosimėjų

Galit kasdien išimti pinigus esant reikalui.

Tiktai

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

Vaistinė Riguetto

Rua Oriente, 109 -

TELEF. 9-1631

Didelis pasirinkimas vaistų ir įvairių cheminių produktų — užsieninių ir vietinių.

Visų rūšių parfumerija.

Prie vaistinės daktaro patarimai.

NETURTINGIEMS VELTUI Kainos žemos.

Fotografas

GILUCAS

Savo meniško darbo išplatinimui daro

6 atvirutes už 4\$000

1 meniškas portretas (18X24) - 3\$000

Darbas garantuotas.

Rua Josė Paulino, 152.

DĖMESIO!

São Paulo mieste «Lietuvų Brazilijoje» pavieniais numeriais galima gauti:

1. STOTIES LUZ KIOSKE kiekvieną dieną.

2. PRIE CENTRALINIO PAŠTO abiejuose kioskuose kiekvieną dieną.

3. BOM RETIRE vaistinėje «Josė Paulino» (ruo Josė Paulino, 140) kiekvieną dieną.

4. VILLOJE ANASTACIO pas Vladą Butėną.

5. SEKMADIENIAIS pas laikraščių platintojus prie sodno Luz, S-to Antonio do Pary bažnyčios ir atskiruose rajonuose.

Taip pat galima gauti ir «Lietuvio Brazilijoje» Administracijoj.

Už paieškimus ir skelbimus apie pamestus pasus apmokama už 4 kartus 5\$000.

Už pašto dėžutę N. 1764 tik 2\$000.

LIETUVISHA SIUVYKLA

Vinco Tendzegolskio

Didelis pasirinkimas visokių medžiagų — anglišų ir vietinių.

Siuvama sulig naujausiomis mašinomis.

Darbas atliekamas greit ir gerai.

SIUVAMA IR IŠSIMOKĖJIMUI.

Lietuviams daroma didelė nuolaida.

RUA CARLOS BOTELHO, 80.

Dėmesio!

Gatvėje ANTONIO de MELLO, 14 netoli stoties Luz (antras skersgatvis nuo Av. Tiradentes) atsidarė naujas

RUSU PENSIONAS

(susikalbama irgi lietuviškai)

Kaip butai, taip ir pietūs pigiau negu kitur.

Kas vieną kartą išbandys, tas visuomet tą pensioną lankys.

BRAZILIJOS ŽINIOS

Lietuvos vokiečiai nužudė savo žmoną.

Fazendoj São Sabastião, Orlandijoj (São Paulo estadoj) kurį laiką gyvenė kolonistas Antanas Rettingeris, kilęs iš Lietuvos, — vokiečiai su savo žmona Terese. Šių metų Kovo mėnesį susipykęs su savo žmona pradėjo ją persekioti ir neapkęsti. Ir galų gale priėjo prie to, kad nusistatė ją nužudyti. Ir štai vieną gražią dieną vakare tą savo sumanytą įvykdė. Nužudęs, jos lavoną įmetė į upę, o kad jis neišsikeltų į viršų, prispaudė akmenimis.

Padaręs tą žmogžudystę, persikėlė į São Bernardo, kur apsigyveno pas lietuvių Veselkienę. Jai papasakojo, kad žmona nuo jo pabėgusi, bet kur — nežina. Veselkienė iš syk jam patikėjo. Praslinkus kuriam laikui Antanas Rettingeris pasidarė baisiai neramus ir vėliau prisipažino nužudęs savo žmoną. Tuomet Veselkienė nuvyko į policiją ir viską papasakojo. Jis tapo sumintas. Žmonės lavoną rugsėjo 29 d. liko išimtas iš upės.

Reiškia, ankščiau ar vėliau padarytas nusikaltimas išėina aikštėn.

Ziaurus kerštas.

Rio Grande do Sul estadoj žmonėse yra išsiplatinęs savotiškas kerštas, ypatingai už žmogžudystę. Ten žmonės su žmogžudžiu labai dažnai patys apsidirba jį užmušdami. Taip per paskutines dvi savaites Porto Alegre muničipalijoj įvyko net trys tokie atsitikimai.

Žmonių akivaizdoj apvogė vaistinę.

Rua Libero Badaro, 38. pačiame São Paulo centre, spalio 2 d. iš pat ryto drąsūs plėšikai įlindo per langą į vaistinę, kur pavogė pinigų ir kitokių brangenybių už 40 kontų. Liudininkai sako, kad jie laukdami bondės matė, kaip žmonės atidarė langą ir kaip iš vaistinės išėjo.

Vedami nauji gelžkeliai.

Spalio 2 d. S. Paulo estados viceprezidentas pasirašė sutartį su bendrove «Cia. Estrada do Dourado», kuri einant pavesta h-vei pradėti vesti naują gelžkeliį iš Tabatinga iki Novo Horizonto.

Taip pat pasirašyta sutartis ir su kita bendrove dėl vedimo gelžkelio iš Piratininga iki Tibirica.

Smarkiai apdegė Južintų miestelis.

Rugsėjo 1 d. Rokiškio apskrityje, Južintų miestelyje buvo didelis gaisras. Ugnis pradėjo veržtis iš Južintų parapijos špilolės tvarto, kur vaikai božaisdami su degtukais uždegė sukrautą šieną. Esant dideliame vėjui ugnis ėmė greitai plėstis ir apsiutė visą vakarinę miesto dalį.

Degantį miestelį gelbėti atvyko Rokiškio ir Kamajų ugniagesiai, tačiau tik po ilgų ir sunkių pastangų, vėlių vakarą gaisras buvo sustabdytas. Ugnis žuvo daug turto ir sudėgė 11 piliečių trobesiai: 3 gyvenamieji namai, 5 tvartai, 1 kluonas, 3 svirnai, 8 kiaulės, daug grūdų, pašaro ir kito įvairaus turto.

Apytikriai naostolių esą per 60.000 litų. Didžioji dalis sudegusio turto apdrausta nebuvo.

Kauno policijos vadu Mikuckis

Rugsėjo 1 e. Kauno apskrities policijos vadu tapo paskirtas J. Mikuckis, kuris tas pareigas jau pra pradėjo eiti.

Pabrango vanduo.

Kaune Žaliakalnio rajonė pabrango vanduo. Už statinę, kurioj yra 40 kibirų vandens, mokama po 4—5 litus, o tai dėl to, kad tame rajone nuosavus vandens nėra, o reikia jį gabenti iš kitur. Nuosavus vanduo vartojimui netinka.

Mirimai São Paulo mieste.

Rugsėjo mėnesį São Paulo mieste mirė 1202 žmonės.

PRASIDĖJO KARŠČIAI.

Atėjus pavasariui, Brazilijoj prasidėjo dideli karščiai. Rio de Janeiro mieste temperatūra daėina iki 35 laipsnių. Į šiaurę nuo Rio temperatūra dar dar didesnė. Į pietus nuo S. Paulo karščiai taip pat dideli. Sakoma, kad Paranos estadoj šiomis dienomis temperatūra daėidavo net iki 30 laipsnių.

Jei dabar jau karšta, tai kas bus gruodžio ir sausio mėn., kuomet karščiai Brazilijoj būna patys didžiausieji.

DR. JULIO PRESTES.

São Paulo estados prezidentas, atsisakys nuo prezidentavimo tik lapkričio 14 d. Naujas prezidentas bus renkamas lapkričio 16 d.

DRAUDŽIAMA ENGRAŠIUOTI VAIKAMS.

Miesto Valdyba išleido įsakymą, kuriuo draudžiama vaikams gatvėse valyti praeiviams batus. Duotas policijai griežtas įsakymas visus tokius vaikus suimnėti ir siųsti į vaikų prieglaudą.

Keletą lietuvių vaikų jau pateko į tą prieglaudą.

ATPIGO BUTAI.

São Paulo miesto profektūra atsižvelgdama į dabartinį ekonominį krizį padarė nutarimą, kuriuo einant visi namų savininkai privalo papiginti butų nuomą po 20 milreisų nuo kiekvieno buto ar didesnio kambario. Šis nutarimas jau vykdomas, žinoma, jei nuomininkai tą nutarimą žino.

LIETUVA ŽURNALĖ „CITY BANK“

São Paulo «CITY BANK» žurnalas iš spalio mėnesio paskutinį puslapį pašventė Lietuvai. Tilpęs straipsniams, nors trumpais lruožais, bet bešališkai nušviečia Lietuvos istoriją, jos dabartinį gyvenimą ir baigia pareikšdamas, kad lietuviai visur atsižymi savo darbštumu ir todėl kaip tokiu jie yra pagaidaujami imigrantai. Patalpino mūsų Konsulo D-ro Petro Mačiūlio atvaizdą, taip pat Lietuvos banko rumus ir kitą Lietuvos vaizdelį.

Ragina lietuvius daugiau susidomėti savo taupumu, todėl jiems su mielu noru paveda savo banku naudotis, kur kiekvienas gal atidaryti savo sąskaitą net nuo 50 milreisų sumos.

PIRKUSIEMS ŽEMĖS SKLYPUS ŽINOTINA.

Kiekvienas pilietis pirkdamas išsimokėjimui žemės sklypą pasirašo kontraktą, kuriame būna pažymėta, kad jei per tris mėnesius neįmokės mėnesinių mokesnių, tai nustoja visų teisių prie žemės įmokėtų pinigų.

Daugelis jau nėra sumokėję net po devyni mėnesius, todėl jiems greisiau tų sklypų nustojimas. Kad tą išvengus, reikia apie savo negalėjimą mokėti dėl bedarbės pranešti sklypo savininkui, o jei jis nesutiktų pratesti, tai būtina reikia kreiptis į mūsų Konsulatą. Kitokiū būdu galima netekti ir žemės ir pinigų.

Vietos valdžia dabartinu metu tuo atveju palaiko pusę pirkusų tuos sklypus ir visuomet ji gali priversti toki pratešimą padaryti.

Todėl nesnauskim, o apsižiūrėkim.

Sekmadieni, Spalių 5 d.,

L. K. BENDRUOMENĖS NARIAI IR ŠIAIP LIETUVIAI KATALIKAI TUOJ PO PAMALDŲ RENKASI Į SALE PRIE BAŽNYČIOS SUSIRINKIMAN.

Bus gvildenami svarbūs klausimai, kaip pavyzdžiui — lietuviškų pamaldų reikalas, choro klausimas, vargonininko klausimus ir t. t.

Tad kiekvieno tikro lietuvių kataliko pareiga atvykti į tą susirinkimą ir prisidėti prie bendro darbo.

Lietuviškų pamaldų reikalas turi rūpinti ne tik Centre gyvenantiems lietuviams katalikams, bet ir atskiruose rajonuose, kaip Villoje Belloje, Lapoje, Villa Anastacio ir kitur, tad ir iš ten lietuviai yra kviečiami į tą susirinkimą.

Padėka.

Bom Retiro lietuvių pradžios mokyklos valdyba, visų mokinių tėvų vardu, šokiū ar tokiū būdu padėjusiems pastatyti 28 dien. rugsėjo mėn. Bom Retire mokyklos naudai šeimynišką vakarėlį ir tuomi prisidėjusiems prie mokyklos išlaikymo, taria daug kartų širdingą ačiū!

Prie šio patalpinam apyskaitą.

Mokyklos Valdyba.

BOM RETIRE VAKARŲ ĮVYKUSIO RUGSĖJO 28 D.

APYSKAITA.

Pajamos:

1) Gauta už išplatintus pakvietimus	400\$000
2) Už garderobą	179\$000
3) Už programas	62\$000
4) Už skrajojantį paštą	23\$000
5) Surinkta mokyklos naudai	49\$000
Viso	714\$700

Išlaidos:

1) Už salę vakarui	240\$000
2) Muzikantams	60\$000
3) Už leidimą vakarėliui	18\$000
4) Už programų ir pakvietimų atspausd.	23\$000
5) Už dovaną gavusiai daugiausia laiškų	20\$000
6) Už laiškučius skrajojamam paštui	10\$000
7) Grimams išleista	20\$000
8) Kitos visos išlaidos	80\$000
Viso	471\$000

Gryno pelno gauta: 243\$700.

Apyskaita pasirašė: Mokyklos pirmininkas P. PĀPAURELIS ir mokyklos sekretorius J. PAZIKAS.

Pasto dėžutė.

Redakcijoj yra laišкаи.

J. Aleknavičiui, K. Babinskui, Alf. Babulauskui, J. Baniui, J. Baukiui, F. Balsevičiui, V. Borusevičiui, P. Diržiui, B. Dunčei, Ant. Dutkui, P. Gailiui, J. Gavėnei, K. Januškaui, J. Jaukūnui, J. Jonikevičiui, St. Kviškai, L. Kuncei, M. Kuliešiui, Ant. Lukosiui, J. Maigui, V. Matulaniui, J. Maženiui, Ant. Murnikui, Ant. Makauskui, J. Markeliui, Ant. Nagrockiui (skubus), A. Norkui, J. Pralgauskui, B. Purviniui, V. Rozenbergui, Pr. Stankevičiui, Edv. Spadavičiui, K. Skukauskui, T. Šablevičiui, S. Satkūnui, Pr. Suokui, K. Šablonui, St. Urbonui, St. Vasiliauskui, J. Vabaliui, V. Valantiniui, J. Visockiui, J. Vitoniui, J. Vjilimui, Alb. Vasiliauskui, J. Zubrickaitei, V. Urniežiui.

ATVYKSTA LAIVAI IŠ EUROPOS.

Spalio 5 d. «Conte Verde» — italų
 " 7 " «Orania» — olandų
 " 11 " «Asturias» — anglų
 " 11 " «Sierra Cordoba» — vok.
 Tais laivais atvežama rorespondencija.
 Korespondencija išvežama Europon
 Spalio 6, 8, 10, 11 ir 13 d.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

— Daug kas klausia, ar dabartiniu metu priimami nauji kandidatai į Guarda Civil.

Pasiteiravę tuo reikalu pačioj policijoj sužinojome, kad į Guarda Civil bus priimami tik už kokių dviejų—trijų mėnesių. Dabar nauji kandidatai nepriimami.

— Ar Alarcon de Morbello vaistai tikrai pagydo reumatizmą, negalim pasakyti nei taip, nei ne. Skelbimas žinoma yra tik reklama. Išdėstyty skelbime faktus mes neturėjom galimybės patikrinti.

— Ar galima įsigyti judomąjį turimą išsimokėjimui? Galima, bet reikalinga garantija.

— Ar Generalinis Lietuvos Konsulatas Rio de Janeiro mieste išduoda pasus? Išduoda, bet gyvenantieji São Paulo estadoj turi kreiptis į mūsų Konsulatą São Paulo mieste (rua Conselheiro Nebias, 103).

DĖMESIO!

Santos mieste «Lietuvų Brazilijoj» atkirkais numeriais galima gauti pas p. JUOŽĄ KRAPĄ — rua Visconde de Embaerė, 20 (netoli sodelio — prača dos Andradas) pirmadieniais nuo 1 val. v.

Pinigų kursas.

Spalio m. 3 dienos

Š. Amerikos doleris	9\$460
Anglijos svaras	45\$988
Ispanijos	0\$990
Portugalijos	0\$455
Vokietijos	2\$254
Argentinos	3\$370
Urugvajaus	7\$715
Lietuvos litas	0\$980

Parduodant 200—300 reisų pigiau.

RASTI DOKUMENTAI

pil. BERNOTO JULIJONO vardu. Kreiptis į Lietuvos Konsulatą (São Paulo — rua Conselheiro Nebias, 103) darbo valandomis.

Atpigę duona

Duonos kepykla «Italo — Hungaro» — RUA CUYABA, 29 (Alto da Mooca) atsižvelgdama į dabartinį krizį papigino duoną. BALTA DUONA KLG. 700 REISU.

JUODA DUONA RUGIŲ KLG. 500 REISU.

Be to kas surinks vales ant 50 kilogramų tas gaus kalpo dovaną tuščią nuo miltų maišą.

Kepyklos savininkas DOMINGO C. COLLA visus kviečia persitikrinti.